

Reuzenrad

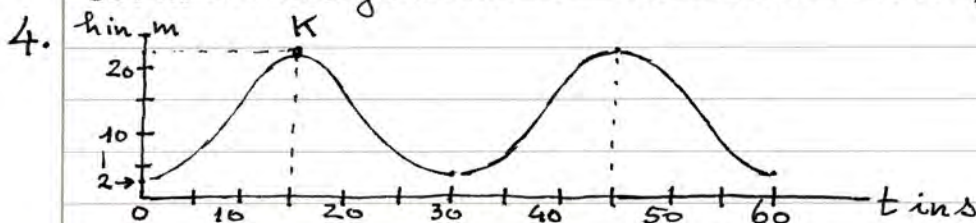
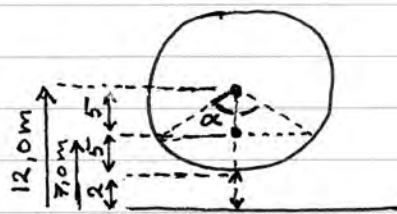
1. $v = \frac{2\pi r}{T} = \frac{2\pi \cdot 10,0}{30} = 2,1 \text{ m/s}$

2. $a = \frac{v^2}{r} = \frac{2,1^2}{10,0} = 0,44 \text{ m/s}^2$

3. (direct uit fig. 1:) $t = \frac{16}{24} \times 30 = 20 \text{ s}$.

(uit fig. hiernaast) $\cos \alpha = \frac{5}{10} = 0,5 \rightarrow \alpha = 60^\circ$

Boven huizen gedurende $360^\circ - 2 \times 60^\circ = 240^\circ$, dus $t = \frac{240}{360} \times 30 = 20 \text{ s}$

Wet van Boyle

5. a) T constant b) aantal mol gas constant

6. $(15,0 + x) \cdot 1,0 = (3,0 + x) \cdot 2,0 \rightarrow x = 9,0 \text{ cm}^3$ (Ook bij andere keuzen van meetwaarden)

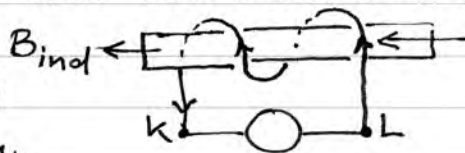
7. $p_{\text{voorwerp}} = p_{\text{totaal}} - p_{\text{buitenlucht}}$
 $= 1,6 \times 10^5 - 1,0 \times 10^5 = 0,6 \times 10^5 \text{ Pa} \rightarrow F = p \cdot A = 0,6 \times 10^5 \cdot 2,5 \times 10^{-4} = 15 \text{ N}$
 $\rightarrow m = 1,5 \text{ kg}$

Inductie

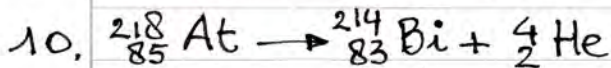
8. m.b.v. kurketrekkerregel: veld binnen spoel naar rechts $\rightarrow$ P zuidpool.
 (Veld binnen magneet loopt van Z naar N)

9. wet van Lenz: inductiestroom moet het veld, dat aan het ontstaan is, tegenwerken, dus moet een veld naar links opwekken.

m.b.v. kurketrekkerregel: (zie figuur) stroom van K naar L door meter

Radioactiviteit

11. $\frac{50}{800} = \frac{1}{16} = \left(\frac{1}{2}\right)^4 \rightarrow$ Er zijn 4 halveringstijden verlopen, dus $t = 4 \times$

Lens

12. $\frac{1}{v} + \frac{1}{b} = \frac{1}{f} \rightarrow \frac{1}{15} + \frac{1}{b} = \frac{1}{10} \rightarrow b = 30 \text{ cm}$.

13. Als L in 't brandpunt staat, dus op 10 cm van de lens, dan is de diameter $\frac{1}{2}$ vlek 6,0 cm, terwijl dan een evenwijdige bundel uit de lens komt $\rightarrow$ diameter lens is 6,0 cm.

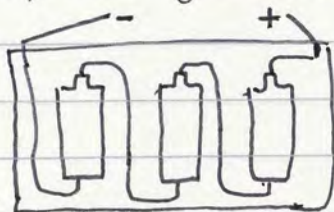
14. $v < f$, dus uit lens komt een divergerende bundel. Als S naar lens wordt geschoven, wordt vlek dus kleiner.

Metro

15. $s = \frac{1}{2} at^2 = \frac{1}{2} \cdot 1,00 \cdot 5^2 = 12,5 \text{ m}$ ↖ exact
16. $F = m \cdot a = 6,96 \times 10^4 \cdot 1,00 = 6,96 \times 10^4 \text{ N}$
17. $W = F \cdot s = 6,96 \times 10^4 \cdot 12,5 = 870 \text{ kJ}$.
18. De verplaatsing in de 5^e seconde is groter dan die in de 1^e.
19. $U_k = \frac{1}{2} mv^2 \rightarrow v^2 = \frac{17,0 \times 10^6}{\frac{1}{2} \cdot 6,96 \times 10^4} = 508,2 \rightarrow v_{\text{max}} = 22,5 \text{ m/s}$.
20. $P = \frac{W}{t} = \frac{17,0 \times 10^6}{71,5} = 0,24 \text{ MW}$
21. $P = 90\% \text{ van } P_{\text{elektr}} \rightarrow P_{\text{elektr}} = \frac{1}{0,90} \times 0,24 \text{ MW} = 0,27 \text{ MW}$
 $P_{\text{elektr.}} = V \cdot I \rightarrow I = \frac{0,27 \times 10^6}{750} = 355 \text{ A}$.
22. In 't begin is $U_k \sim t$ (zie fig. 6)
 Nu is $U_k = \frac{1}{2} mv^2$, dus geldt $v^2 \sim t$ en dus $v \sim \sqrt{t} \Rightarrow \text{fig. a}$.

Batterij

- 23.
24. $R = \frac{V}{I} = \frac{4,5}{0,38} = 11,8 \Omega (= 12 \Omega)$
25. $R_{\text{inwendig}} = R_{\text{totaal}} - R = 12 - 10 = 2 \Omega$ (of $11,8 - 10 = 1,8 \Omega$)
26. $I = \frac{V}{R_{\text{inw.}}} = \frac{4,5}{2} = 2,3$ of 2 A (of $\frac{4,5}{1,8} = 2,5 \text{ A}$)
27. $Q = V \cdot I \cdot t = 2,5 \times 0,40 \times 10 = 1000 = 1,0 \text{ kJ}$.

28. (uit fig. 11)

V_b	$I_{\text{kortsluit}}$	$R_{\text{inw.}} (= \frac{V}{I})$
4,5 V	2,75 A	1,64
4,1	2,50	1,64
3,75	2,28	1,64
3,47	2,07	1,68
3,18	1,63	1,95
2,70	1,00	2,70

→ grafiek b.

Natuurkunde

Examen HAVO en VHBO 1988

Examennummer

HAVO Tijdvak 1

VHBO Tijdvak 2

Vrijdag 20 mei

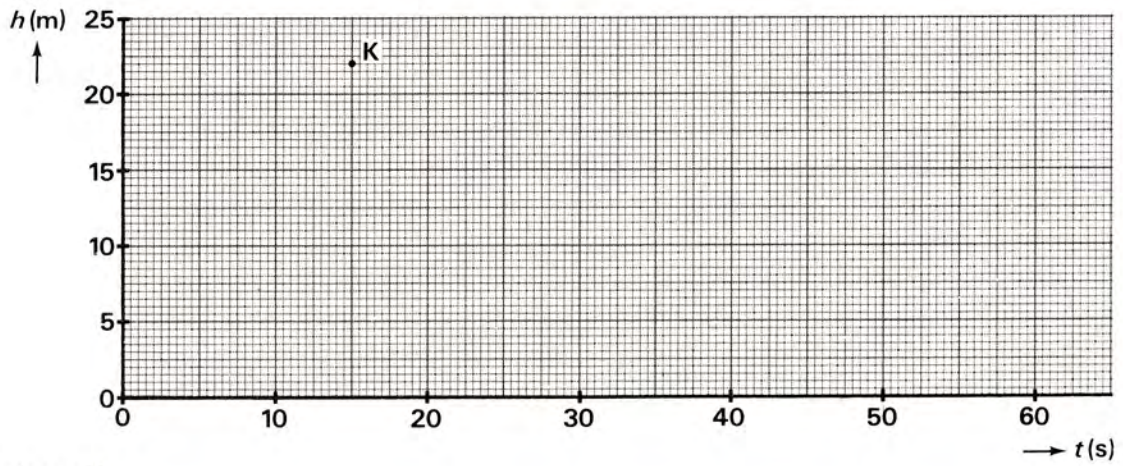
9.00-12.00 uur

Naam

Ti

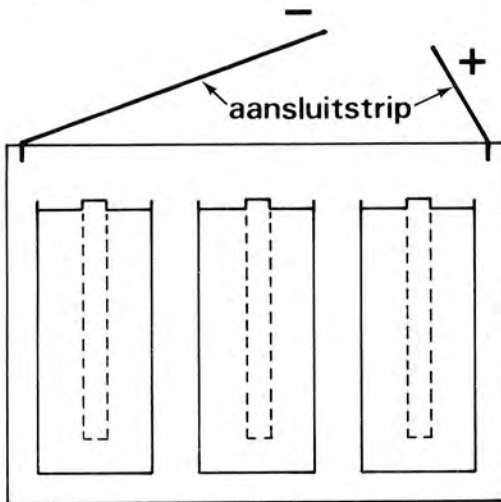
Vraag 4

figuur A

Vraag 23

figuur B

Einde